

Kvalifikovaní zahraniční pracovníci v České republice

Ondřej Brychta
Odbor azylové a migrační politiky
Ministerstvo vnitra ČR

20. listopadu 2013
Bratislava

Problém definice

- Jednotná definice *kvalifikovaných* a *vysoce kvalifikovaných* pracovníků v ČR neexistuje
- **Kvalifikace v ČR posuzována podle stupně dosaženého vzdělání, odbornou praxi lze jen obtížně ověřovat**
- Pracovní vymezení:
 - Vysoce kvalifikovaní:* držitelé povolení k zaměstnání a cizinci s volným vstupem na trh práce v kategoriích CZ-ISCO I a II + držitelé zelených karet typu A a modrých karet
 - Kvalifikovaní:* ISCO III – VIII + zelené karty B
- Neexistuje samostatná statisticky sledovaná kategorie
- *Vysoce kvalifikovaní* migranti: IT, vzdělávání, věda a výzkum, zpracovatelský průmysl, zdravotnictví
- *Kvalifikovaní* migranti: zpracovatelský průmysl, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod

Pracovní migrace do ČR

– obecné informace

- Nově příchozí pracovní migranti:
 - V roce 2013 měsíčně cca 190 žádostí o nové vízum, zelenou nebo modrou kartu a cca 140 kladných rozhodnutí o jejich vydání
- Nejpočetnější skupiny podle národností:
 - Ukrajinci, Rusové, Vietnamci, Moldavané
- Statistika zaměstnaných občanů třetích zemí ke konci roku 2012:
 - Povolení k zaměstnání: 20 745
 - Volný vstup na trh práce: 18 156
 - Zelené karty: 415
 - Modré karty: 92
 - Celkem: **39 408**
- Nejvíce zaměstnaných cizinců: ISCO VII, VIII a IX

Principy pracovní migrace do ČR

- Systém **flexibilně řízený nabídkou** pracovních míst
- Systém obecně **otevřený občanům všech třetích států**
- **Test trhu práce**
- Žádné kvóty nebo bodový systém
- V budoucnu plánováno zavedení seznamu potřebných vysoce kvalifikovaných profesí – test trhu práce, ale možnost dřívějšího získání trvalého pobytu
- Obecně **perspektiva dlouhodobého pobytu a trvalého usazení**
- **Zvláštní nástroje pro kvalifikované migranty**
- **Ověřování kvalifikace** (uznávání zahraničního vzdělání, uznávání odborné kvalifikace u regulovaných povolání)

Situace na trhu práce

- Aktuální situace na trhu práce – říjen 2013:
 - cca 39 000 evidovaných volných pracovních míst
 - cca 5 000 z nich je zaměstnavatel ochoten obsadit cizincem
 - míra nezaměstnanosti: 6,9 % (Eurostat)
- Dlouhodobý vývoj:
 - vliv ekonomické krize
 - stálé snižování počtu pracovních migrantů ze třetích zemí, zejména nově příchozích
 - stálý nárůst počtu zaměstnaných občanů EU/EHP a Švýcarska

Migrační nástroje určené pro kvalifikované pracovníky

○ Politika typu brain-gain:

- **Projekt *Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků***
– ukončen 2013
- ***Karta vysoce kvalifikovaného zaměstnance*** – plánována do budoucna

○ Zjednodušený/zrychlený vstup na trh práce:

- **Zelené karty typu A** – plánováno zrušení v roce 2014
- Modré karty
- **Migrační projekty *Fast Track* a *Welcome Package pro investory***
– určeno pro zvláštní cílové skupiny jako dočasné opatření, které má v budoucnu systémově řešit nová legislativa
- ***Karta vnitropodnikově převáděného zaměstnance***
– plánována do budoucna

Plánovaná opatření

- Nová komplexní právní úprava vstupu a pobytu cizinců na území ČR – předpokládaná účinnost: 2015
 - nové typy jednotných povolení pro vysoce kvalifikované a vnitropodnikově převáděné zaměstnance
- Počátek roku 2013: dílčí novelizace stávajícího zákona o pobytu cizinců, zákona o zaměstnanosti a dalších předpisů – implementace **unijní směrnice o jednotném povolení**
 - zavedení **zaměstnanecké karty** a zrušení (nahrazení) zelených karet a dlouhodobých víz /povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání

Projekt *Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků*

- Realizace 2003 – 2013; do roku 2008 pilotní fáze
- 31. 12. 2010: ukončení vstupu nových účastníků
- 30. 6. 2013: ukončení realizace
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (gestor) a Ministerstvo vnitra
- **Zrychlený přístup k trvalému pobytu v ČR** pro účastníky projektu **i s rodinami po 1,5/2,5 letech** namísto standardních 5 let
- **Kvalifikace: minimálně středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou**
- Bez zvýhodněného vstupu na trh práce
- Trvalý pobyt přes 1 000 osob

Zelené karty

- Jedné povolení – typy A, B, C
 - Vysoce kvalifikovaní – typ A**
 - Subkategorie *klíčový personál* (bez testu trhu práce)
- Původně 12 zemí; od února 2013 celkem 43 (64 pro typ A)
- **Nízký zájem zaměstnavatelů i cizinců:**
 - 2009 – říjen 2013: cca 1 250 žádostí o zelené karty a cca 470 vydaných zelených karet
- **Od 2014 nahrazení zaměstnaneckými kartami**

Migrační projekty

- *Fast Track: Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné a lokalizované zaměstnance zahraničních investorů & Welcome Package pro investory*
- MPO (CzechInvest)+ MV, MPSV a MZV
- **Podpora etablovaných a nově příchozích zahraničních investorů**
- Převádění / zrychlený vstup statutárních orgánů, manažerů a specialistů do ČR (vyslání; uzavření pracovního poměru v ČR)
- **Prioritní vyřizování žádostí** o povolení k zaměstnání a dlouhodobé vízum (v budoucnu o zaměstnaneckou kartu): vyřízení do 30 dnů
- Desítky osob ročně; možnost flexibilní úpravy parametrů
- Kritéria pro firmy:
 - Etablované: počty zaměstnanců, vyplacené mzdové náklady, daně, obrat, výše investice, dodržování pracovněprávních předpisů
 - Nově založené: žádost o investiční pobídku + potvrzení od CzechInvestu nebo záměr vytvořit pracovní místa a zajištění odpovídajících nebytových prostorů

Karta vysoce kvalifikovaného zaměstnance

- Ukončené **vysokoškolské vzdělání**
- **Možnost požádat o trvalý pobyt již po 2 letech nepřetržitého pobytu na základě této karty**
- Test trhu práce
- Právo na sloučení rodiny ihned
- **Pouze pro profese a pracovní pozice uvedené v nařízení vlády**
 - cca 30 profesí:
 - IT odborníci
 - technické profese (inženýři a technici)
 - finanční specialisté
 - lékaři, fyzioterapeuti & sestry; piloti & dispečeri

Karta vnitropodnikově převáděného zaměstnance

- Konkrétní parametry podle příslušné **unijní směrnice**
- Pouze **manažer, specialista, absolvent-stážista**
- Prokázání určité doby zaměstnání u vysílajícího subjektu
- Bez testu trhu práce
- Neprodloužitelnost
- Bez možnosti změny účelu pobytu

Závěry

- Pracovní migraci je třeba stále monitorovat a analyzovat, vyhodnocovat úspěšnost migrační politiky a flexibilně reagovat
- Důležitá je informovanost zaměstnavatelů a cizinců o možnostech vyplývajících ze zvláštních migračních nástrojů
- Pro zaměstnavatele vysoce kvalifikovaných migrantů je důležitá rychlost migrační procedury budoucího zaměstnance
- Politika typu brain-gain vyžaduje zvláštní pozornost a přesnost nastavení

Dotazy?

Ondřej Brychta

Oddělení koncepcí a analýz

Odbor azylové a migrační politiky

ondrej.brychta@mvcz.cz